

**Bryssel den 1 juli 2026
(OR. en)**

11291/26

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0265(CNS)**

**ATO 35
CADREFIN 319**

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

av den: 29 juni 2026

till: Delegationerna

Ärende: Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948
– Partiell allmän riktlinje

För delegationerna bifogas texten till den partiella allmänna riktlinje om förslaget till rådets förordning om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948 som nåddes vid mötet i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 29 juni 2026.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

**om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för
perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (Euratom) 2021/100 och
(Euratom) 2021/948**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 203,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med denna förordning är att fastställa regler och förfaranden för det kärnsäkerhetssamarbete och den avvecklingsverksamhet som bedrivs av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) inom ramen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling (instrumentet).

¹ Yttrande av den ..., EUT....

- (2) I syfte att upprätthålla och främja en kontinuerlig förbättring av kärnsäkerheten och regleringen av denna har rådet antagit direktiv 2009/71/Euratom². Direktivet och de strikta normer som tillämpas i Euratom i fråga om kärnsäkerhet, strålskydd och hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle utgör exempel som kan användas för att uppmuntra partnerländer att anta liknande strikta normer.
- (3) Gemenskapen och dess medlemsstater är avtalsslutande parter i konventionen om kärnsäkerhet, som antogs den 17 juni 1994³, och konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, som antogs den 5 september 1997⁴.
- (4) Unionens medlemsstater är parter i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen, som undertecknades den 1 juli 1968, och tillämpar tilläggsprotokollet på sina respektive avtal om kärnämneskontroll med Internationella atomenergiorganet (IAEA)⁵.

² Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ EGT L 318, 11.12.1999, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Internationella atomenergiorganet (IAEA), konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, antagen den 5 september 1997, trädde i kraft den 18 juni 2001. Tillgängligt på <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Model Protocol Additional to the Agreement(s) between State(s) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards (INFCIRC/540), som godkändes av IAEA:s styrelse den 15 maj 1997. Tillgängligt på [INFCIRC/540 – Model Protocol Additional to the Agreement\(s\) Between State\(s\) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards](#) och tilläggsprotokollet till avtalet mellan Frankrike, Europeiska atomenergigemenskapen och Internationella atomenergiorganet om kärnämneskontroller i Frankrike (INFCIRC/290/Add.1), som godkändes av styrelsen den 11 juni 1998. Tillgängligt på [INFCIRC/290/Add.1 – tilläggsprotokollet till avtalet mellan Frankrike, Europeiska atomenergigemenskapen och Internationella atomenergiorganet om kärnämneskontroller i Frankrike](#)

- (5) Eftersom fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget) omfattar både intern och extern politik och föreskriver synergier mellan de två, består detta instrument av två komponenter som omfattar extern respektive interna verksamheter.
- (6) Instrumentets externa komponent bör stödja verksamhet inom internationellt kärnsäkerhetssamarbete med utgångspunkt i de åtgärder som tidigare fått stöd enligt rådets förordning (Euratom) 2021/948⁶. Den externa komponenten är förenlig med och kompletterar de yttre åtgärder som stöds genom förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*]⁷.
- (6a) Instrumentets externa komponent bör också främja internationellt samarbete på grundval av konventioner om kärnsäkerhet och hantering av radioaktivt avfall, uppmuntra partnerländer att bli parter i dessa konventioner och möjliggöra regelbundna sakkunnigbedömningar av deras nationella system. Dessa sakkunnigbedömningar ger en extern bedömning av läget för och utmaningarna med kärnsäkerhet i tredjeländer och fungerar därmed som underlag för programplaneringen och prioriteringarna i samband med unionsstöd på hög nivå.
- (7) Instrumentets interna komponent bör, med utgångspunkt i de åtgärder som tidigare erhållit stöd enligt rådets förordning (Euratom) 2021/100⁸, stödja verksamhet som rör kommissionens arbete för avveckling och hantering av radioaktivt avfall (JRC-programmet för avveckling och avfallshantering), för att hantera kommissionen kärntekniska ansvar från tidigare kärnforskning som bedrivits vid det gemensamma forskningscentrumets anläggningar, nämligen JRC-Geel i Belgien, JRC-Karlsruhe i Tyskland, JRC-Ispra i Italien och JRC-Petten i Nederländerna.

⁶ Rådets förordning (Euratom) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och om upphävande av förordning (Euratom) nr 237/2014 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr.../... om inrättande av Europa i världen (EUT L [...], [...], ELI: ...).

⁸ Rådets förordning (Euratom) 2021/100 av den 25 januari 2021 om inrättande av ett särskilt finansieringsprogram för avvecklingen av kärntekniska anläggningar och hanteringen av radioaktivt avfall och om upphävande av förordning (Euratom) nr 1368/2013 (EUT L 34, 1.2.2021, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) Programutvärderingar har visat att unionens komplexa finansieringsstruktur är en faktor som hämmar effekterna av unionens budget på grund av den administrativa bördan, vilken bör minskas när så är möjligt. Den verksamhet som JRC:s kärntekniska forskningsanläggningar bedriver på området internationellt kärnsäkerhetssamarbete och avveckling enligt förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948 samlas i en enda rättsakt i syfte att minska den administrativa bördan.
- (9) Det allmänna målet för instrumentet är att bidra till en hög kärnsäkerhetsnivå, strålskydd, en säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och tillämpning av en ändamålsenlig och effektiv kärnämneskontroll [...] på ett öppet och ansvarsfullt sätt.
- (10) Den här förordningen syftar också till att ge ökad flexibilitet i programplaneringen, även mellan stödformer och stödberättigade enheter, för att tillgodose oförutsedda behov som identifierats vid utvärderingar och samråd enligt förordning (Euratom) 2021/948.
- (11) Det samarbete som Euratom tillhandahåller inom ramen för denna förordning syftar inte till att främja kärnenergi i partnerländerna⁹ eller uppföra nya kärnkraftverk, och bör inte inriktas på att öka inkomsterna från driften av ett kärnkraftverk för el- och värmeproduktion.

⁹ Rådets förordning (Euratom) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och om upphävande av förordning (Euratom) nr 237/2014 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11a) Instrumentet bör bidra till att stärka ändamålsenlig och oberoende tillsynskontroll och säkerhetsrelaterad kapacitetsutveckling i partnerländerna, främst med inriktning på de behöriga tillsynsmyndigheterna och, i förekommande fall, deras utsedda organisationer för tekniskt stöd.
- (12) [I denna förordning fastställs en vägledande finansieringsram för det övergripande instrumentet. Vid tillämpningen av denna förordning beräknas löpande priser genom användning av en fast deflator på 2 %.]
- (13) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social och geopolitisk miljö har den senaste tidens erfarenheter visat att det finns behov av en mer flexibel flerårig budgetram och mer flexibla utgiftsprogram för unionen. Därför, och i enlighet med målen för denna förordning, bör finansieringen på ett lämpligt sätt beakta föränderliga politiska behov och unionens prioriteringar, såsom de identifierats i relevanta dokument som publicerats av kommissionen, i rådets slutsatser och i Europaparlamentets resolutioner, samtidigt som tillräcklig förutsägbarhet för budgetgenomförandet säkerställs.

- (14) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509¹⁰ är tillämplig på instrumentet. I den förordningen fastställs reglerna för fastställandet och genomförandet av unionens allmänna budget, inklusive regler om bidrag, priser, icke-finansiella donationer, upphandling och indirekt förvaltning i form av finansieringsinstrument och budgetgarantier.
- (15) [Beloppet för de anslag som tilldelas instrumentet samt programperioden och fördelningen av medel mellan de olika verksamheterna bör ses över på grundval av resultaten av den utvärdering som genomförts i enlighet med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX¹¹ [*prestationsförordningen*].]

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹¹ Förordning (EU, Euratom) .../... [*prestationsförordningen*] (EUT...,... ELI: ...).

- (16) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013¹², rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95¹³, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96¹⁴ och rådets förordning (EU) 2017/1939¹⁵ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter och bedrägerier, återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) utreda och lagföra bedrägerier och annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371¹⁶. I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509 är varje person eller enhet som tar emot unionsmedel skyldig att samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, ge kommissionen, Olaf, Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska revisionsrätten de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av unionsmedel beviljar likvärdiga rättigheter.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Instrumentet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [prestationsförordningen] i vilken regler för utgiftsspårning och prestationsramen för budgeten fastställs, inklusive regler för att säkerställa en enhetlig tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada och jämställdhetsprincipen som anges i artikel 33.2 d respektive f i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, regler för övervakning och rapportering om resultaten av unionsprogram och unionsverksamheter, regler för inrättande av en portal för unionsfinansiering och regler för utvärdering av programmen samt andra övergripande bestämmelser som är tillämpliga på alla unionsprogram, t.ex. bestämmelserna om information, kommunikation och synlighet.]
- (18) De former av och genomförandemetoder för unionsfinansiering som fastställs i denna förordning bör väljas utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas särskilda mål och leverera resultat, med särskild hänsyn till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande efterlevnad. Detta bör inbegripa att man överväger användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader samt finansiering som inte är kopplad till kostnaderna enligt artikel 125.1 a i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

- (19) För att undvika dubbelarbete bör den verksamhet som genomförs inom ramen för denna förordning ske genom fortlöpande arbete och dialog med medlemsstaterna, partnerländerna och deras relevanta myndigheter, särskilt de behöriga tillsynsmyndigheterna på området kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och avveckling.
- (20) [För att säkerställa ett konsekvent genomförande av yttre åtgärder bör de bestämmelser och förfaranden som fastställs i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] vara tillämpliga på genomförandet av instrumentets externa komponent, när så är lämpligt, och genomförandebestämmelserna i den här förordningen bör hänvisa till bestämmelserna i den förordningen.]
- (21) Vad gäller instrumentets externa komponent bör de ettåriga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder som avses i den här förordningen utgöra arbetsprogram i den mening som avses i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Ettåriga eller fleråriga handlingsplaner bör bestå av en uppsättning åtgärder samlade i ett dokument.
- (22) Handlingsplaner inom ramen för instrumentets externa komponent bör antas årligen, såvida det inte på grund av verksamhetens art och mål är motiverat att anta fleråriga planer.
- (23) Kommissionen bör anta fleråriga vägledande program som är förenliga med och kompletterar de fleråriga vägledande program som avses i kapitel 1 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*].

- (24) Den övergripande politiska ramen för genomförandet av den externa komponenten av instrumentet ska utgöras av den politik som fastställs i associeringsavtal avseende instrumentet, partnerskaps- och samarbetsavtal, multilaterala avtal och avtal om samarbete på kärnenergiområdet, samförståndsavtal, fördrag, konventioner och andra avtal om upprättande av en förbindelse mellan Euratom och dess partnerländer, samt Europeiska rådets slutsatser och rådets slutsatser, uttalanden och slutsatser från toppmöten eller högnivåmöten med partnerländerna, kommissionens meddelanden och gemensamma meddelanden från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik. När beslut fattas om partnerländers deltagande i instrumentets externa komponent bör Europaparlamentets, rådets och kommissionens respektive befogenheter enligt artikel 101 i Euratomfördraget respekteras.
- (25) Instrumentets externa komponent får finansiera åtgärder i alla partnerländer i överensstämmelse med de kriterier som fastställs i denna förordning och med relevanta avtal som gör det möjligt för partnerlandet att delta i instrumentet. Personer och enheter från anslutande länder, kandidatländer, potentiella kandidatländer och länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken bör prioriteras.
- (26) Internationellt samarbete bör bygga på de grundläggande säkerhetsprinciper som fastställs i IAEA:s säkerhetsnormer, i förekommande fall även med beaktande av gränsöverskridande miljöpåverkan, utan att samarbetet och verksamheten för genomförande av bistånd inom ramen för instrumentet påverkas negativt.

- (27) Samarbete inom ramen för instrumentet med partnerländer som inte är i stånd att uppfylla kriterierna för att vara parter i internationella instrument, framför allt om sådant samarbete omfattas av villkor rörande ställning som stat, medlemskap eller erkännande inom ramen för Förenta nationerna eller andra relevanta multilaterala avtal eller om förfarandena för anslutning till sådana internationella instrument är pågående, får undantagsvis bedrivas [...] för att uppnå förordningens mål.
- (28) Med tanke på att det finns ett fortsatt behov av att förbättra säkerheten för fredlig användning av kärnenergi i partnerländerna, och med beaktande av den pågående och framtida utvecklingen på detta område, bör instrumentets mål vara att främja de allra högsta nivåerna vad gäller kärnsäkerhet och strålskydd och stödja ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt en ändamålsenlig och effektiv tillämpning av kärnämneskontroll i partnerländerna. Detta bör bland annat omfatta sanering av områden som blivit radioaktivt kontaminerade tidigare, förstärkning av tillsynskapaciteten och tillhörande kapacitet för att säkerställa kärnsäkerhet och strålskydd i nuvarande tillämpningar och framtida utveckling när det gäller fredlig användning av kärnenergi och strålskydd i nya medicinska tillämpningar som inbegriper joniserande strålning.

- (29) [Rysslands anfallskrig mot Ukraina orsakar skador på Ukrainas infrastruktur, däribland landets kärnkraftsanläggningar, vilket tydliggjordes av drönerattacken den 14 februari 2025 mot Tjernobylys nya säkra inneslutning. Vad gäller unionsstöd för Ukrainarelaterade behov på kärnsäkerhetsområdet får anslag som mobiliserats från den Ukrainareserv som avses i artikel 6 i rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [*förordningen om den fleråriga budgetramen*] göras tillgängliga för stöd som tillhandahålls inom ramen för instrumentets externa komponent i form av icke återbetalningspliktigt stöd, finansieringsinstrument och avsättningar till budgetgarantin. Stöd som ges till Ukraina inom ramen för den externa komponenten av denna förordnings instrument i form av lån enligt rådets beslut 77/270/Euratom bör tillhandahållas inom det belopp som fastställs i rådets beslut 77/270/Euratom och det tak som avses i artikel 6.2 andra stycket i förordningen om Europa i världen. Om dessa lån ska tillhandahållas Ukraina i egenskap av suverän stat bör de omfattas av den garanti som tillhandahålls i enlighet med artikel 2.3 andra stycket i rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [*förordningen om den fleråriga budgetramen*]. Det är därför lämpligt att föreskriva undantag från artikel 214.1 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och inte fastställa någon avsättningsnivå för dessa lån till Ukraina i enlighet med artikel 24.3 sista stycket i förordningen om Europa i världen.]
- (30) [För att säkerställa konsekvens bör budgetgarantin och finansieringsinstrumenten, även när de kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i blandfinansieringsinsatser, inom ramen för instrumentets externa komponent genomföras i enlighet med de tillämpliga reglerna i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*] genom avtal som ingås för den typen av stöd inom ramen för genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.]

- (31) [Inom ramen för den externa komponenten av instrumentet måste unionsstöd, om det ska tillhandahållas i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, tillhandahållas uteslutande genom genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen i enlighet med de tillämpliga reglerna för genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.]
- (32) Nära samarbete med internationella organisationer som har liknande mål som instrumentet, så som avses i kapitel 10 avdelning II i Euratomfördraget, särskilt med Internationella atomenergiorganet (IAEA), anses nödvändigt för ett framgångsrikt samarbete om kärnsäkerhet.
- (33) Den mest effektiva användningen av tillgängliga resurser kan uppnås genom samstämmighet och komplementaritet mellan unionens finansieringsinstrument för yttre åtgärder samt genom skapande av synergieffekter med annan unionspolitik och andra unionsprogram. För att maximera effekten av samlade insatser för att uppnå ett gemensamt mål, bör denna förordning göra det möjligt att kombinera finansiering från olika Euratom- och unionsprogram, under förutsättning att bidragen inte täcker samma kostnader.

- (34) Det tidigare finansieringsprogrammet enligt förordning (Euratom) 2021/100 visade på ett mervärde för Euratom genom inhämtande och spridning av kunskap. På grundval av artikel 8 i Euratomfördraget, och enligt artikel 7 i rådets direktiv 2011/70/Euratom¹⁷, är JRC ansvarigt för att hantera sitt historiska kärntekniska ansvar och avveckla sina kärntekniska anläggningar som är permanent stängda i enlighet med relevant nationell lagstiftning. Därför inleddes Programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering inom ramen för JRC 1999 med ett meddelande till Europaparlamentet och rådet¹⁸, och sedan dess har kommissionen tillhandahållit regelbundna uppdateringar om framstegen i genomförandet av det programmet¹⁹.
- (35) Kommissionen har dragit slutsatsen att det bästa alternativet för att uppfylla kraven som härrör från artikel 5.1 f och artikel 7 i rådets direktiv 2011/70/Euratom är att tillämpa en strategi som kombinerar verksamheter för avveckling och hantering av radioaktivt avfall och samtidigt inleda frivilliga diskussioner mellan JRC och de medlemsstater som är värdstater för JRC om en potentiell överföring av ansvaret för avveckling och för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall vid ömsesidiga avtal mellan kommissionen och värdmedlemsstaterna. JRC bör tillhandahålla och upprätthålla tillräckliga resurser för att kunna uppfylla sina skyldigheter med hänsyn till avvecklingen och säkerheten vid hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

¹⁷ Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (EUT L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet av den 17 mars 1999 *Kärnkraftsbördan från gemensamma forskningscentrets tidigare verksamheter inom ramen för Euratomfördraget – Nedmontering av föråldrade kärnkraftsanläggningar och avfallshantering*, (KOM(1999)114 slutlig).

¹⁹ SEK(2004) 624, KOM(2008) 903 och COM(2013) 734.

- (36) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁰.
- (37) Kommissionen bör omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter för att anta eller ändra ettåriga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder inom ramen för instrumentets externa komponent om det, i vederbörligen motiverade fall där en snabb reaktion från gemenskapens sida erfordras, är nödvändigt på grund av tvingande skäl till skyndsamhet.
- (38) I enlighet med artikel 9 i rådets beslut 2010/427/EU ska den höga representanten, i egenskap av vice ordförande för kommissionen, sörja för den övergripande politiska samordningen av unionens yttre åtgärder och säkerställa dess enhetlighet, samstämmighet och effektivitet, särskilt genom genomförandet av detta instrument.
- (39) Hänvisningarna till instrument för externt bistånd i rådets beslut 2010/427/EU²¹, bör läsas som hänvisningar till den här förordningen och till de förordningar som avses i den här förordningen. Kommissionen bör säkerställa att den här förordningen genomförs i enlighet med Europeiska utrikestjänstens roll enligt det beslutet.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Rådets beslut 2010/427/EU av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd inom de relevanta politikområdena och möjliggöra genomförande från början av den fleråriga budgetramen 2028–2034, bör denna förordning tillämpas från och med den 1 januari 2028.
- (41) Inom ramen för unionens restriktiva åtgärder, som antas på grundval av artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215.2 i EUF-fördraget, får inga medel eller ekonomiska resurser göras tillgängliga, direkt eller indirekt, till eller till förmån för fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är uppförda på förteckningen. Därför bör sådana fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ samt juridiska personer, enheter eller organ som ägs eller kontrolleras av dem inte stödjas.
- (42) Förordningarna (Euratom) nr 2021/100 och (Euratom) nr 2021/948 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

1. Genom denna förordning inrättas instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling (*instrumentet*) [för perioden 1 januari 2028–31 december 2034].
2. Den fastställer instrumentets mål, dess preliminära budget [för perioden 1 januari 2028–31 december 2034], formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering inom ramen för instrumentet. Dessutom beskrivs särdragen hos instrumentets två komponenter: den externa komponenten och den interna komponenten.

Artikel 2

Instrumentets mål

1. Det allmänna målet för instrumentets externa komponent är att bidra till hög kärnsäkerhetsnivå, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och tillämpning av effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll [...] i partnerländerna, som ett komplement till förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*] och att bygga vidare på verksamheten inom Euratom, inbegripet Euratoms relevanta regelverk.

Vid tillämpning av den här förordningen ska *partnerland* ha den betydelse som anges i artikel 2.10 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*].

2. Det allmänna målet för instrumentets interna komponent är att stödja avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid det gemensamma forskningscentrumets (JRC) anläggningar, i linje med de behov som identifierats i respektive avvecklingsplan, och att på ett säkert sätt hantera använt kärnbränsle, kärnämne och radioaktivt avfall från anläggningarna. Dessutom ska instrumentet stödja utbyte av erfarenheter, kunnande, bästa praxis och kunskapsinhämtning från nedmonterings- och avvecklingsprocessen och hanteringen av det radioaktiva avfall som uppstår, vilken kommer att delas på ett strukturerat sätt med gemenskapens berörda parter.

3. Instrumentets externa komponent har följande specifika mål:

- a) Att främja verkningsfull kärnsäkerhets- och strålskyddskultur och genomförande av de striktaste normerna i fråga om kärnsäkerhet och strålskydd, även vad gäller säkerhetsrelevant försörjningstrygghet, beredskap och insatser vid nödsituationer, kapacitetsutveckling, samt öppenhet och transparens i beslutsprocessen hos partnerländernas myndigheter.
- b) Att stödja ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och sanering av förläggingsplatser för nedlagda kärntekniska anläggningar i partnerländerna.
- c) Att stärka effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll i partnerländer.

Åtgärder inom ramen för den externa komponenten ska prioritera att stärka ändamålsenlig och oberoende tillsynskontroll och säkerhetsrelaterad kapacitetsutveckling i partnerländerna, inbegripet genom stöd till de behöriga tillsynsmyndigheterna och, i förekommande fall, deras utsedda organisationer för tekniskt stöd.

4. Instrumentets interna komponent har följande specifika mål:

- a) Att stödja avvecklingsplanen och bedriva verksamhet i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt för nedmontering och dekontaminering av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC-anläggningarna för att utföra säker hantering av dithörande radioaktivt avfall och, när så är lämpligt, förbereda en potentiell överföring av tillhörande kärntekniska ansvar från JRC till värdmedlemsstaten.
- b) Att JRC ska fortsätta att utveckla relationer och utbyten mellan unionens berörda parter, inbegripet tillsynsmyndigheter, industrin och utbildningsinstitut, vad gäller kärnkraftsavveckling, i syfte att säkerställa systematisk spridning av kunskap, bästa praxis och tillvaratagna erfarenheter och utbyte av erfarenheter inom alla relevanta områden, såsom lagstiftning och utbildning, och att utveckla potentiella synergier inom unionen.

Den överföring som avses i första stycket a ska vara frivillig för alla värdmedlemsstater och ska omfattas av ett bilateralt avtal som ingåtts mellan kommissionen och värdmedlemsstaterna. I detta bilaterala avtal ska det fastställas att alla kostnader för avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC:s anläggningar och lagringen av tillhörande radioaktivt avfall ska betalas av Euratom, och att kraven i rådets direktiv 2011/70/Euratom ska vara fullständigt uppfyllda. De frivilliga diskussionerna mellan kommissionen och värdmedlemsstaten om den potentiella överföringen av ansvar enligt första stycket a får inledas senast två år från den dag då denna förordning träder i kraft.

[Artikel 3

Budget

1. Den vägledande finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden 1 januari 2028–31 december 2034 ska vara 966 000 000 EUR i löpande priser.
2. Dessutom får finansiella medel för Ukraina som mobiliserats genom artikel 6.2 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*] från Ukrainareserven i enlighet med artikel 6 i förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [*förordningen om den fleråriga budgetramen*] när så är lämpligt användas för att tillhandahålla unionsstöd till Ukraina enligt denna förordning.
3. Anslag får föras in i unionens budget efter 2034 för att täcka nödvändiga utgifter och för att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när instrumentet avslutas.
4. Den finansieringsram som avses i punkt 1 i denna artikel och de finansiella medel som avses i punkt 2 i denna artikel samt beloppen för de ytterligare medel som avses i punkt 3 i denna artikel får också användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av instrumentet, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, gemensamma it-system och it-plattformar, insatser som gäller information, synliggörande och kommunikation, inbegripet central kommunikation om unionens politiska prioriteringar, samt alla andra kostnader för tekniskt och administrativt bistånd eller kostnader relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av instrumentet.

5. Vad gäller instrumentets externa komponent ska de regler och förfaranden för överföringar, årliga delbetalningar, återbetalningar, inkomster och återkrav från finansieringsinstrument som finansieras inom ramen för detta instrument eller dess föregångare samt överskott från budgetgarantier och lån som tillhandahålls genom detta instrument eller dess föregångare, som fastställs i artikel 22 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*], tillämpas på genomförandet av denna förordning.]

Artikel 4

Ytterligare medel

Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, partnerländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får lämna ytterligare ekonomiska bidrag eller icke-ekonomiska bidrag. Ytterligare ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Instrumentet ska genomföras i samverkan med andra Euratom- och unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från Euratom och unionen inom ramen för ett annat program kan också få bidrag. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas på motsvarande bidrag eller så får en enda uppsättning regler tillämpas för alla bidrag och ett enda rättsligt åtagande får ingås. Om bidraget från unionen baseras på stödberättigande kostnader får det kumulativa stödet från unionens budget inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och det får beräknas proportionellt i enlighet med villkoren för stödet.
2. Förfarandena för tilldelning inom instrumentet får genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning gemensamt med medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, partnerländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter (parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning), under förutsättning att skyddet av unionens ekonomiska intressen säkerställs. Sådana förfaranden ska omfattas av en enda uppsättning regler och leda till att ett enda rättsligt åtagande ingås. För detta ändamål får parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning tillhandahålla medel till instrumentet i enlighet med artikel [4] i den här förordningen, alternativt får parterna anförtros genomförandet av förfarandet för tilldelning, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Vid gemensamma förfaranden för tilldelning får även företrädare för parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning vara medlemmar i den utvärderingskommitté som avses i artikel 153.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 6

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Instrumentet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning med de enheter som avses i artikel 62.1 c i den förordningen.
2. Unionsfinansiering får tillhandahållas i alla former som anges i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, bland annat i form av bidrag, priser, upphandling, icke-finansiella donationer, budgetgarantier, finansieringsinstrument och blandfinansieringsinsatser.

KAPITEL II

GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS OLIKA KOMPONENTER

AVSNITT 1: SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS EXTERNA KOMPONENT

Artikel 7

Politisk ram

Den övergripande politiska ramen för genomförandet av detta instrument ska utgöras av de politiska riktlinjerna, så som de fastställs i associeringsavtal, partnerskaps- och samarbetsavtal, inklusive avtal om samarbete på kärnenergiområdet, multilaterala avtal, rättsligt icke-bindande instrument såsom samförståndsavtal, fördrag, konventioner, förklaringar och andra avtal om upprättande av en förbindelse mellan unionen och/eller Euratom och dess partnerländer, samt Europeiska rådets slutsatser och rådets slutsatser, uttalanden och slutsatser från toppmöten eller högnivåmöten med partnerländerna, kommissionens strategier och meddelanden och gemensamma meddelanden från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

Genomförande och stödberättigande i överensstämmelse med Europa i världen

1. Om inte annat anges i denna förordning ska unionens finansiering av instrumentets externa komponent genomföras i enlighet med den här förordningen, förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och, när så är lämpligt, avdelning II kapitel II och kapitel III i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*], med undantag för artiklarna 19, 20.2, 20.3 och 26 i den förordningen. Reglerna för stödberättigande i artikel 20.1 och 20.4–12 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*] ska tillämpas på alla åtgärder som finansieras inom ramen för den externa komponenten.
2. [Om unionsstöd tillhandhålls i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, ska sådant stöd tillhandahållas uteslutande genom genomförandemekanismen för Europa i världen och genomföras i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna för genomförandemekanismen för Europa i världen genom överenskommelser som ingåtts för den typen av stöd inom ramen för genomförandemekanismerna för Europa i världen.]
3. [Unionsstöd i form av en budgetgaranti ska tillhandahållas till högst det belopp för budgetgarantin som fastställs i förordningen om instrumentet Europa i världen.]
4. [Om instrumentet använder genomförandemekanismen för Europa i världen ska det tillhandahålla avsättning för budgetgarantin och finansiering till finansieringsinstrument, även när det sker i kombination med icke återbetalningspliktigt stöd i form av en blandfinansieringsinsats.]

Artikel 9

Euratomlån

1. [Unionsstöd till Ukraina i form av lån enligt rådets beslut 77/270/Euratom ska tillhandahållas till högst det belopp som avses i artikel 6.2 andra stycket i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*]. Bestämmelserna i artikel 24.3 sista stycket i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*] ska tillämpas på lån till Ukraina enligt rådets beslut 77/270/Euratom.]
2. Avsättningsnivån för unionsstöd i form av lån till Armenien enligt rådets beslut 77/270/Euratom ska vara den avsättningsnivå som anges i artikel 24 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*].]

Fleråriga vägledande program

1. Genomförandet av instrumentets externa komponent ska ske genom fleråriga vägledande program som antas genom genomförandeakter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 17.2. De fleråriga vägledande programmen ska
 - a) syfta till att tillhandahålla en enhetlig ram för samarbetet mellan gemenskapen och berörda partnerländer eller partnerregioner, på ett sätt som är förenligt med Euratoms allmänna syfte och tillämpningsområde, mål, principer och politik och som grundar sig på den politiska ram som avses i artikel 7 i denna förordning,
 - b) utgöra en allmän grund för kärnsäkerhetssamarbetet inom ramen för detta instrument och ska ange gemenskapens mål för samarbetet, med beaktande av de berörda ländernas behov, gemenskapens prioriteringar, det internationella läget och de berörda partnerländernas verksamhet,
 - c) ange mervärdet av det samarbete som avses i led b och hur man kan undvika överlappning med andra program och initiativ, särskilt sådana som drivs av internationella organisationer med liknande mål och av andra större givare,
 - d) ange de geografiska och politiska prioriteringar som valts ut för unionsfinansiering, de specifika målen och, i förekommande fall, de vägledande anslagen och metoderna för genomförandet.

- e) grunda sig på en dialog med partnerländerna eller partnerregionerna som involverar berörda parter, särskilt statliga myndigheter och tillsynsmyndigheter och de organisationer som utsetts av dem, samt, när så är lämpligt, i samråd med den europeiska högnivågruppen för kärnsäkerhet och avfallshantering (*Ensreg*), inrättad genom kommissionens beslut 2007/530/Euratom²².
2. De fleråriga vägledande programmen får vid behov ses över för ett effektivt genomförande, särskilt då betydande ändringar gjorts i den politiska ram som avses i artikel 7 eller efter en krissituation eller efterkrissituation. Det granskningsförfarande som avses i artikel 17.2 ska också tillämpas på ändringar av fleråriga vägledande program.

Artikel 11

Antagande av handlingsplaner och åtgärder

1. Kommissionen ska anta ettåriga handlingsplaner inom ramen för instrumentets externa komponent. Kommissionen får dock anta fleråriga handlingsplaner om verksamhetens art och mål motiverar detta.
2. Ettåriga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder inom ramen för instrumentets externa komponent ska utgöra arbetsprogram i den mening som avses i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Handlingsplanerna och åtgärderna ska ta hänsyn till det specifika sammanhanget och för varje åtgärd specificera de delar som anges i artikel 18.1 i förordning (EU) 202X/XXXX [*Europa i världen*].

²² Kommissionens beslut 2007/530/Euratom av den 17 juli 2007 om inrättande av Europeiska högnivågruppen för kärnsäkerhet och avfallshantering (EUT L 195, 27.7.2007, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, anta de handlingsplaner och åtgärder som avses i punkterna 1 och 2. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 17.2.
4. Det granskningsförfarande som avses i punkt 3 ska inte krävas för
 - a) särskilda åtgärder och stödåtgärder för vilka unionsfinansieringen inte överstiger 5 miljoner EUR,
 - b) tekniska ändringar, under förutsättning att de inte väsentligt påverkar målen för den berörda handlingsplanen eller den berörda åtgärden, till exempel
 - i) ändring av genomförandemetoden,
 - ii) omfördelningar av medel mellan åtgärder som ingår i en handlingsplan,
 - iii) ökning av budgeten för handlingsplaner och åtgärder med högst 20 % av den budgeten och högst 5 miljoner EUR.

Särskilda åtgärder och stödåtgärder samt tekniska ändringar ska, när de har antagits i överensstämmelse med denna punkt, meddelas medlemsstaterna genom den kommitté som avses i artikel 17.1 inom en månad efter antagandet. De ska också meddelas Europaparlamentet.

5. Vid vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med anledning av behovet av snabba insatser från gemenskapen, ska kommissionen anta eller ändra de handlingsplaner eller åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln genom genomförandeakter med omedelbar verkan i enlighet med det förfarande som avses i artikel 17.3.

Kriterier för internationellt samarbete

1. Instrumentets externa komponent får finansiera åtgärder i partnerländer i överensstämmelse med de kriterier som fastställs i denna artikel.
2. En gemensam överenskommelse eller ett ömsesidigt avtal mellan partnerlandet och Euratom ska utgöra grunden för samarbetet.
3. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom om kärnämneskontroll ska vara parter i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen och ska ha ingått ett övergripande kontrollavtal med IAEA eller ha ett gällande tilläggsprotokoll med IAEA.
4. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom om kärnsäkerhet ska vara [...] parter i konventionen om kärnsäkerhet och konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, eller andra relevanta konventioner eller ha vidtagit åtgärder som visar en fast åtagande att ansluta sig till dessa konventioner.

5. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom när det gäller beredskap och insatser vid nödsituationer, strålskydd eller hantering av radioaktivt avfall och som inte är parter i de internationella instrument som avses i punkterna 3 och 4 får inte ha några kärntekniska anläggningar på sitt territorium.
6. Samarbete med partnerländer som inte är parter i de internationella instrument som avses i punkterna 3 och 4 och som inte har kärntekniska anläggningar på sitt territorium ska endast vara möjligt på direkt begäran av de berörda partnerländerna och ska vara begränsat till stöd som begärts av dem i händelse av en kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen enligt konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka och konventionen om bistånd i händelse av en kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen.
7. Samarbete inom ramen för detta instrument med partnerländer som inte är i stånd att uppfylla kriterierna för att vara parter i de internationella instrument som avses i punkterna 3 och 4, framför allt om sådant samarbete omfattas av villkor rörande ställning som stat, medlemskap eller erkännande inom ramen för Förenta nationerna eller andra relevanta multilaterala avtal eller om förfarandena för anslutning till sådana internationella instrument är pågående, får undantagsvis bedrivas för att uppnå de mål som anges i artikel 2.3.
8. För att säkerställa och övervaka att de samarbetsrelaterade målen i instrumentet uppfylls ska partnerlandet godta att dess genomförda åtgärder utvärderas. Denna utvärdering ska möjliggöra uppföljning och kontroll av att målen uppfylls och ska ställas som villkor för fortsatta utbetalningar av Euratoms bidrag.

9. Samarbetet med partnerländer inom ramen för detta instrument ska, i förekommande fall, ta hänsyn till internationellt erkända principer och metoder som är relevanta för den potentiella gränsöverskridande miljöpåverkan som kan uppstå från kärntekniska anläggningar i partnerländer, inbegripet med avseende på normal drift och olycksscenarier. En medlemsstat som sannolikt kommer att påverkas direkt av potentiell gränsöverskridande påverkan från kärntekniska anläggningar i ett partnerland får begära att kommissionen samarbetar med ett partnerland för att erhålla relevant information.
10. Kärnkraftverksoperatörer i partnerländer kan få stöd i exceptionella, tidsbegränsade och anläggningsspecifika fall, bland annat för kärnsäkerhetsrelaterade nödsituationer, utarbetande av strategier för att ta itu med rekommendationer från Ensregs sakkunnigbedömda risk- och säkerhetsbedömningar, inbegripet stresstester och tematiska sakkunnigbedömningar, utveckling av kriterier och koncept som syftar till att uppnå de striktaste normerna för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, utarbetande av strategier för att säkerställa säker avveckling av föråldrade kärntekniska anläggningar och tillämpning av effektiva och ändamålsenliga kärnämneskontroller samt kunskapshantering och utbildning i kärnsäkerhet.

EUROPEISKA UTRIKESTJÄNSTEN (EEAS)

Instrumentets externa komponent ska genomföras med beaktande av utrikestjänstens roll enligt rådets beslut 2010/427/EU, särskilt artiklarna 3 och 9.

**AVSNITT 2: SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS INTERNA
KOMPONENT**

Arbetsprogram

1. Instrumentets interna komponent ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Arbetsprogrammen ska antas i enlighet med det förfarande som anges i artikel 4 i kommissionens beslut 96/282/Euratom.
2. Arbetsprogrammet för instrumentets interna komponent ska
 - a) syfta till att ge en översikt över den verksamhet som planeras under den period som omfattas av det fleråriga arbetsprogrammet,
 - b) utgöra en allmän grund för genomförandet av de verksamheter som omfattas av denna förordning och bygga på de striktaste normerna för kärnsäkerhet och bästa praxis för hanteringen av Euratoms kärntekniska ansvar.

Genomförande av och former för unionsfinansiering och kriterier för stödberättigande för genomförandet av instrumentets interna komponent

Om inte annat anges i denna förordning ska unionens finansiering av instrumentets interna komponent genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Endast följande verksamheter ska vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för instrumentets interna komponent:

- a) säkert bevarande och säker drift av kärntekniska anläggningar som inte längre är i drift,
- b) nedmontering av föråldrade och/eller oanvända kärntekniska anläggningar,
- c) säker hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, inbegripet insamling, karakterisering, behandling, transport och lagring,
- d) minskning av kärnämnesmängden vid JRC:s anläggningar,
- e) utveckling och uppförande av anläggningar för hantering av radioaktivt avfall,
- f) utarbetande och uppdatering av avvecklingsplaner, tekniska undersökningar och licensieringsakter.
- g) externt stöd till utformning, utvärdering och förvaltning av projekt,
- h) operativt stöd, inbegripet strålskydd, utrustning och underhåll av anläggningar,
- i) frivilliga diskussioner med värdmedlemsstaterna om den potentiella överföringen av kommissionens kärntekniska ansvar,
- j) kommunikation och samarbete med externa intressenter,
- k) inhämtning, produktion, bedömning och spridning av kunskap om avveckling, inbegripet utbildningsverksamhet.
- l) all annan verksamhet som bidrar till avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC:s anläggningar och kunskap om avveckling och avfallshantering i enlighet med artikel 2.

Bestämmelse om kunskapsutbyte

1. Kunskap som byggts upp under genomförandet av JRC-programmet för avveckling och avfallshantering och stödprogrammet för avveckling, som inrättats genom förordning (EU) 202X/XXXX [Ignalina]²³, ska spridas inom Euratom.
2. Verksamheter för att genomföra den verksamhet som avses i punkt 1 ska finansieras genom instrumentet. JRC ska samordna struktureringen och spridningen av kunskap till medlemsstaterna.
3. Processen för spridning av kunskap ska ingå och fastställas i arbetsprogrammen som avses i artikel 14.

²³ Rådets förordning (EU) .../... [Ignalina] om inrättande av stödprogrammet för avveckling av kärnkraftverket Ignalina i Litauen för perioden 2028–2034, och om upphävande av förordning (EU) 2021/101 (EUT, ..., ELI: ...).

KAPITEL III

GENOMFÖRANDEBEFOGENHETER, ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 17

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté för instrumentets externa komponent.
Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011[...] och ska sammanträda minst en gång per år.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.
4. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.

5. I enlighet med internationella avtal som ingås av unionen får företrädare för partnerländer eller internationella organisationer bjudas in som observatörer till kommitténs möten i enlighet med de villkor som fastställs i programkommitténs arbetsordning och med beaktande av säkerheten och den allmänna ordningen i unionen eller i medlemsstaterna. Företrädare för partnerländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar i frågor som avser kriterier för stödberättigande i enlighet med artiklarna 8 och 12 i denna förordning.
6. Medlemsstaterna får begära granskning av andra frågor som rör genomförandet av instrumentet.

Artikel 18

Upphävande

Förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2028.

Artikel 19

Övergångsbestämmelser

1. Den här förordningen ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna, fram till dess att de har avslutats, enligt förordningarna (EU) 2021/100 och (EU) 2021/948, som ska fortsätta att tillämpas för dessa åtgärder fram till dess att de avslutas.
2. Finansieringsramen för instrumentet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för övergången mellan instrumentet och de åtgärder som antagits enligt förordningarna (EU) 2021/100 och (EU) 2021/948.

Artikel 20

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
